Montessori Beroun

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Vzdělávací program Montessori "Respektovat a být respektován"

Původní ŠVP vypracován ke dni 12.02.2013, přepracován ke dni 30.8.2022
Vypracovala: Mgr. Bc. Petra Illnerová, Dis. – ředitelka školy
Aktualizace programu byla projednána na pedagogické radě dne: 30.8.2022
Platnost programu od 1.9.2022

1. Identifikační údaje

Název organizace:	Mateřská škola Montessori Beroun a Základní škola s.r.o.
Zřizovatel:	Mgr. Petra Illnerová, DiS.
Adresa:	V Zahradách 1874, 266 01 Beroun
IČO:	01609793
IZO:	181047161
Statutární orgán:	Mgr. Petra Illnerová, DiS. – jednatelka
Telefon:	+420602409193
Ředitelka mateřské školy:	Mgr. Petra Illnerová, DiS.
Webové stránky školy:	www.montessori-beroun.cz
E-mail:	info@montessori-beroun.cz nebo petra@montessori-beroun.cz

Školní vzdělávací program mateřské školy Montessori Beroun vychází z principů pedagogiky Marie Montessori a odpovídá Rámcovému vzdělávacímu programu pro předškolní vzdělávání vyhlášeným Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy České republiky.

2. Obsah dokumentu

1. Identifikační údaje – prohlášení

2. Obsah dokumentu

3. Charakteristika školy

4. Podmínky vzdělávání
    4.1. Věcné podmínky
    4.2. Životospráva
    4.3. Zdravotní péče
    4.4. Psychosociální podmínky
    4.5. Řízení mateřské školy
    4.6. Personální zajištění
    4.7. Spoluúčast rodičů
    4.8. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami
    4.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných
    4.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

5. Organizace vzdělávání
    5.1. Tabulka organizace dne
    5.2. Kroužky v mateřské škole
    5.3. Doplňkové činnosti

6. Charakteristika vzdělávacího programu
    6.1. Filosofie mateřské školy
    6.2. Osobnost Marie Montessori
    6.3. Pedagogické zásady naší práce
    6.4. Metody a formy vzdělávání
    6.5. Záměry ŠVP

7. Vzdělávací obsah ŠVP

8. ŠVP na školní rok 2023/24- 2024/25

9. Evaluace

3. Charakteristika školy

Naše mateřská škola se nachází v klidnější části blízko centra města Beroun v přízemí nové rezidenční budovy. MŠ je členěna na prostoru 217m ^{2} v chodbu, velmi rozlehlou hernu , ložnici, 2 kanceláře, 2WC, umývárnu se sprchou a kuchyň/výdejnu jídla. Jedna část prostorné herny je vyčleněna pro stolečky se židličkami, kde probíhá stravování a stolování a v mezičase i výtvarné či mokré aktivity. Celý prostor je velmi prosvětlen mnoha okny. V prostorné ložnici, která v mezičase slouží také jako herna, mají děti lehátka a ložní prádlo jednotlivě oddělené a uložené ve vzdušných krabicích. Kuchyň je vybavena vším potřebným pro výdej jídel, k dispozici je sklad pomůcek, hygienické zařízení a šatna se speciálně upraveným nábytkem a prostorem pro své osobní věci pro každé dítě.
V šatně jsou nástěnky, na kterých rodiče najdou informace o akcích MŠ, plánovaných změnách, volně dostupný ŠVP, školní a provozní řád, provozní řád zahrady.

Prostory jsou vybaveny nábytkem odpovídajícím funkčností potřebám dětí. K výuce jsou využívány Montessori pomůcky, puzzle, skládačky, vzdělávací hry, didaktické pomůcky, knihy a hudební nástroje.
Nedílnou součástí MŠ je travnatá plocha sloužící jako zahrada se záhony na pěstování zeleně. K dispozici mají děti i velkou terasu o rozloze cca. 40m ^{2}

Naší každodenní snahou je vytvořit mateřskou školu, která je místem šťastného dětství a kde se všichni cítí dobře a bezpečně.

4. Podmínky vzdělávání

4.1. Věcné podmínky

- Třída mateřské školy má dostatečně prostornou třídu, hernu, ložnici , sociální zařízení, šatnu, kabinet na učební pomůcky a kuchyňku na výdej jídla, terasu o rozloze cca. 40m ^{2}
- Zaměstnanci školy mají své zázemí v podobě šatny a sociálního zařízení.
- Dětský nábytek, hygienické zařízení i vybavení pro odpočinek jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí a jsou zdravotně nezávadné, bezpečné a vhodného estetického vzhledu.
- Vybavení Montessori pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí a jejich věku a je pravidelně doplňováno a obměňováno.
- Pomůcky a materiál je vhodný i pro práci mladších dětí ve věku 2,5 – 3 roky , jakož pro děti nadané či s SVP.
- Aktivity jsou umístěny tak, aby si je mohly děti samostatně brát, manipulovat s nimi a aby na ně viděly, jsou uspořádány podle vzdělávacích oblastí.

- K dispozici jsou koberečky, podložky a tácy, které dítěti umožňují vymezit si svou pracovní plochu.
- Děti se samy podílejí na úpravě a výzdobě prostředí, které je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné a mohly si je prohlédnout i rodiče.
- V herně je vyznačena elipsa, kde se scházíme na cvičení ticha a rovnováhy, ke společným aktivitám (zpěv, tanec, cvičení, projekty) a která slouží též jako komunitní kruh.
- Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy.

Záměr:
Průběžné dovybavení Montessori pomůckami pro všechny vzdělávací oblasti, knihami a herními prvky pro venkovní použití.

4.2 Životospráva

- Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava podle příslušných předpisů.
- Do jídelníčku jsou zařazovány nové receptury řídící se zásadami zdravé výživy. Nepoužíváme cukr, sladidla ani dochucovadla.
- V mateřské škole je zajištěn dostatečný pitný režim v průběhu celého dne.
- Mezi jednotlivými pokrmy jsou dodržovány 2-3 hodinové intervaly
- Děti nenutíme do jídla, ale snažíme se, aby všechno nejprve ochutnaly a naučily se tak zdravému stravování.
- Samy si rozhodnou, kolik jídla sní a jestli si jídlo přidají
- Děti jsou vedeny k samostatnosti při stolování (částečně se podílí na přípravě svačiny, mažou pomazánku, nalévají si samy polévku), učitel poskytuje vzor správného stolování.
- Děti jsou vedeny k pravidelnému čištění zubů po obědě.
- Dětem je zajištěn pravidelný denní rytmus a řád, současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizované činnosti v průběhu dne přizpůsobit potřebám dítěte
- Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku
- Pro optimální tělesnou pohodu zajišťujeme dětem po obědě relaxaci a klid. Dětem, které neusnou, je po kratším odpočinku nabídnuta náhradní klidová činnost. Do postele mohou mít hračku.

Záměr:
Naučit dítě vnímat stolování jako společenský akt, naučit děti samostatnosti a vést je ke zdravému životnímu stylu

4.3. Zdravotní péče

- Do mateřské školy jsou přijímány děti zdravé
- Učitelka nesmí podávat dětem jakékoliv léky, pouze ve výjimečných případech po konzultaci s ředitelkou a doloženou lékařskou zprávou
- Při náhlém onemocnění dětí či úrazu dítěte, učitelka zajistí potřebnou péči a okamžitě informuje rodiče

4.4. Psychosociální podmínky

- Usilujeme o to, aby se děti i dospělí cítili v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně a bezpečně
- Nově příchozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí a situace. Před nástupem do MŠ má rodič možnost využít návštěvních dnů domluvených předem s ředitelkou MŠ, kdy se dítě v jeho přítomnosti postupně adaptuje na nové prostředí. Adaptace je pozvolná a postupná a probíhá ve spolupráci s rodiči.
- Nikdo není zvýhodňován ani neznevýhodněn, všechny děti mají stejná práva a povinnosti.
- V dětech se snažíme rozvíjet citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost, pomoc a podporu. Respektovat jeden druhého.
- Nepoužíváme negativní komentáře a podporujeme děti v samostatných pokusech
- Respektujeme potřeby dětí a pomáháme je uspokojovat.
- Vzdělávací nabídku přizpůsobujeme mentalitě předškolních dětí a jejich potřebám. Je naším zájmem, aby byla dětem blízká, snadno pochopitelná, přiměřeně náročná a dítěti potřebná.
- Na nejmenší možnou míru eliminujeme stres a spěch.
- S dětmi nemanipulujeme a organizování dětí omezujeme na nezbytně nutné činnosti.
- Snažíme se, aby se dětem dostávalo jasných a srozumitelných pokynů.
- Usilujeme o to, aby třída byla pro děti kamarádským prostředím, v němž jsou dodržovány řády a pravidla.
- Organizace dne (režimové momenty) vychází a reaguje na potřeby dětí. Děti mají velký prostor pro individuální činnost (pomůcky M.M.). Činnosti jsou různorodé a zaměřené tak, aby děti mohly pracovat samostatně, v menších či větších skupinách.
- Dítě má dostatek času na adaptaci v novém prostředí, může být pouze pozorovatelem toho, co se kolem něho děje. V zařízení je vytvořena ideální možnost pro individuální činnost dítěte (nabídka pomůcek M.M.).

- Délka pobytu dítěte v zařízení může být po dohodě s rodiči v kratším časovém úseku, rodič může být přítomen a postupně se společně snažíme o bezproblémové zařazení dítěte do kolektivu.
- Pokud se objeví nějaký konflikt, hledáme s dětmi společná řešení – dohodnutí pravidel. Děti si pravidla lépe uvědomují, pokud se na jejich vytvoření podílí.
- Přistupujeme k dětem individuálně, bereme v potaz jejich nálady, zvláštnosti a také rodinné prostředí, ze kterého přicházejí. Činnosti s dětmi jsou přizpůsobovány individuálním i věkovým zvláštnostem, jejich potřebám i nenadálým změnám.
- Snažíme se vytvářet takové prostředí, ve kterém se dětem bude líbit a školu tak budou navštěvovat rády.
- Během týdne zařazujeme chůzi po elipse se správným odvíjením chodidla. Jedná se o relaxační cvičení a cvičení klidu a koncentrace doplněné vhodnou relaxační hudbou.
- Pravidelně zařazujeme ranní pohybové cvičení.
- Pokud dítě neprojeví zájem zúčastnit se společných řízených činností, je mu dopřán prostor i čas na to, aby si individuálně pracovalo s tím, co jej zajímá a svou činnost také v klidu dokončilo. Pokud si dítě chce dokončit práci jindy, označí ji společně domluvenou značkou a může si její dokončení nechat třeba až na další den.
- Výhodou pedagogiky M.M. je v tom, že jednotlivé pomůcky obsahují kontrolní prvky. Dítě se může opravit samo, nepotřebuje hodnocení dospělého, pokud ho po něm nevyžaduje. Pokračuje si svým individuálním tempem, zjišťuje míru svých schopností.
- Učitelka v tomto případě připravuje podnětné připravené prostředí, dále plní roli pomocníka a to tehdy, je-li o pomoc požádána. V případě dětí, které např. zatím nemají odvahu si o pomoc říci, nabízí pomoc sama učitelka. Jedná se o děti v období adaptace na nové prostředí, děti ostýchavé. Je pozorovatelem toho, čím a jakým způsobem dítě pracuje a vede o tom individuální záznamy. Dětem pomůcky nabízí, ukazuje, jak se s pomůckou pracuje, upozorňuje na prvky kontroly a způsob uložení. Při předvádění téměř nepoužívá mluveného projevu, aby neodpoutávala soustředění dítěte. Pomůcky i vlastnoručně vyrábí a tím podporuje specifické zájmy dětí, tzv. „senzitivní fáze" (viz. Pedagogický systém M.M.).
- Děti jsou systémem M. Montessori vedeni k samostatnosti, k sebehodnocení, k sebedůvěře, k seberealizaci, k sebeúctě a k disciplíně, k odpovědnosti za své chování a jednání.

Záměr:
Upevňovat kamarádské a přátelské vztahy mezi dětmi. Podporující a sympatizující způsob pedagogického vedení, které počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte.

4.5. Řízení mateřské školy

- Povinnosti, pravomoci a úkoly všech pracovníků jsou jasně vymezeny.
- Snahou je vytvářet důvěrné a tolerantní prostředí, kde je všem zaměstnancům ponechán dostatek pravomocí a kde je respektován jejich názor.
- Všichni pedagogičtí pracovníci tvoří tým a zvou ke spolupráci rodiče.
- Pokud se vyskytnou výchovně vzdělávací problémy, mateřská škola spolupracuje s příslušnými odborníky (Pedagogicko-psychologická poradna Králův Dvůr)
- Vedení školy dbá na vytváření prostředí vzájemné důvěry, otevřenosti a přátelství.
- Ředitelka preferuje týmovou práci a vzájemnou spolupráci.
- Provozní řád a závěry z pedagogických porad dávají jasná pravidla a kompetence všem zaměstnancům.

Záměr:
Vést zaměstnance k vzájemnému partnerství a spolupráci

4.6. Personální a pedagogické zajištění

- V mateřské škole vykonává svou přímo pedagogickou činnost ředitelka školy, která splňuje kvalifikaci předškolní a mimoškolní pedagogiky. Ředitelka má vystudováno magisterské studium na UK Přírodovědecká fakulta, obor Biologie a Teologická fakulta, obor Filosofie, dále odborné studium: Diplomový kurz Montessori pedagogiky pro věk 3-9 let a VOŠP studium Pedagogika předškolní a mimoškolní, zakončená titulem DiS.
- V mateřské škole pracuje jeden pedagog, s ukončeným středoškolským pedagogickým vzděláním, s kvalifikací pro předškolní pedagogiku, s absolvovaným Montessori seminářem. Dále se vzdělávající v zaměření na Montessori pedagogiku. Dále jedna paní učitelka bez kvalifikace a pedagogického vzdělání, ale s velikou láskou v srdci a vřelým vztahem k dětem, pracující v naší MŠ od počátku, tedy již 13 let, neustále si doplňuje Montessori semináře a školení, dále jedna učitelka se středoškolským vzděláním pedagogické lyceum a doplněným pedagogickým vzděláním v rámci VOŠP a dokončeným ročním zahraničním Diplomovým kurzem Montessori pedagogiky. Jedna pomocná paní učitelka je bez kvalifikace, její pracovní úvazek je směřován pouze na odpolední a venkovní čas.
- Průvodci/pedagogové se dále profesně i osobnostně vzdělávají /DVPP/
- Pracovní doba a jejich služby jsou zorganizovány tak, aby byla vždy zajištěna bezpečnost dětí a jejich optimální pedagogická péče a dostačující pedagogický přesah.
- Spolupráce pedagogů funguje na základě společně vytvořených pravidel, společných pravidelných týdenních a měsíčních schůzek.

Záměr:
Podporovat další vzdělávání , dosažení či prohloubení odborné kvalifikace pracovníků

4.7. Spoluúčast rodičů

- Spolupráce s rodiči funguje na základě partnerství. Usilujeme o vzájemnou důvěru, vstřícnost, pochopení, respekt a ochotu spolupracovat.
- Snažíme se podporovat rodinnou výchovu a pomáhat rodičům v péči o dítě.
- Chráníme soukromí rodiny a zachováváme mlčenlivost.
- V zájmu pochopení vyžadujeme od rodičů účast na vstupní schůzce o metodách práce dle metody Montessori a doporučujeme související semináře
- Poskytujeme rodičům konzultace o metodě, mají možnost si vypůjčit literaturu, organizujeme každoročně Seminář Montessori pro rodiče naší MŠ
- Při každém kontaktu informujeme rodiče o problémech, ale hlavně o úspěších dítěte, pokud mají rodiče zájem, domlouváme se na společném postupu při výchově a vzdělávání dítěte.
- Rodiče mají možnost se podílet na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů, mohou vstoupit do třídy a zapojit se do hry svého dítěte, dle stanovených pravidel
- Projeví-li rodiče zájem, mají možnost spolupracovat při vytváření plánů a programu školy
- Společné akce pro rodiče s dětmi:
  - Pravidelné dny „Děti učí rodiče" (vždy první úterý dopoledne v měsíci)
  - Vánoční setkání/tvoření
  - Velikonoční dílna
  - Setkání s rodiči – Konec školního roku
  - Maškarní karneval/ Masopust
  - Výlety

- Rodiče jsou o dění školy informováni formou webových stránek, pravidelných měsíčních zprávách (mailem), nástěnek v šatnách a zejména pak osobním rozhovorem s učitelkami při ranním a odpoledním předávání dětí.

Záměr:
Pokračovat v započatém trendu zapojování rodičů do spolupráce se školou, prohloubit spolupráci s rodiči při přípravě předškoláků na vstup do školy. Rodiče vítáni.

4.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Pokud naši MŠ navštěvuje dítě se speciálními vzdělávacími potřebami, má právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření prvního stupně nabízíme bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). PLPP vypracovává ředitel školy s ostatními pracovníky MŠ i na základě dohody s rodiči a řídí se vyhláškou č. 27/2016 Sb o podpůrných opatřeních. Pro děti s

přiznanými podpůrnými opatřeními od druhého stupně vytváříme IVP. IVP zpracovává škola na základě doporučení PPP.

Při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňujeme individuální možnosti každého jednotlivce a přizpůsobujeme vzdělávací proces tak, aby maximálně vyhovoval dítěti. Vytváříme optimální podmínky k rozvoji jeho osobnosti, podmínky k učení, ke komunikaci, k možnosti navázání přátelství a sociálních vztahů s ostatními dětmi, pomáháme k samostatnosti v rámci jeho individuálních možností.

Snažíme se, aby dítě bylo plně zapojeno a využilo svůj potenciál ke vzdělávání v rámci svých možností a schopností, proto využíváme podpůrná opatření, která zahrnuje do výuky podle PLPP. Naši učitelé/průvodci mají hluboce rozvinuté sociální cítění a vnímání potřeb všech dětí a obzvláště dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a tím jim mohou lépe pomoci rozvinout jejich osobnost v bezpečném prostředí naplněném vzájemnou důvěrou

Pro úspěšné vzdělávání dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními je potřebné umožnit:

- uplatňování principu diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při plánování a organizaci činností, včetně určování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- realizaci všech stanovených podpůrných opatření[1] při vzdělávání dětí;
- osvojení specifických dovedností v úrovni odpovídající individuálním potřebám a možnostem dítěte zaměřených na samostatnost, sebeobsluhu a základní hygienické návyky v úrovni odpovídající věku dítěte a stupni postižení;
- spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství;
- snížení počtu dětí ve třídě v souladu s právními předpisy;
- přítomnost asistenta pedagoga podle stupně přiznaného podpůrného opatření.

V průběhu vzdělávacího procesu dětí se speciálními vzdělávacími potřebami průběžně v rámci školního roku učitelé vyhodnocují PLPP popř. IVP pozorováním a soustavnou prací s konkrétním dítětem, jehož se PLPP týká.

Děti s tělesným postižením mohou být do Montessori školky také integrováni. Je jim věnována zvláštní pozornost a péče nejen v době vyučování, ale i během přestávek či oběda.

4.9. Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Naše mateřská škola dává možnost každému dítěti, k co největšímu využití jeho potenciálu s ohledem na jeho individuální možnosti. To platí v plné míře i pro vzdělávání dětí nadaných.

V předškolním věku dítě prochází obdobím obrovských změn, pokroků a vývojových fází, mnohdy je těžké odlišit , zdali jde o nadání či výrazný vývoj v dané oblasti. Montessori pedagogika pracuje se „senzitivními fázemi" jednotlivého dítěte, ve kterých si dítě sytí danou oblast vývoje. Dítě,

1

které, je v dané „senzitivní fázi" či vykazuje známky nadání, v jakékoliv fázi jeho vývoje, podporujeme, zaměřujeme se na něj, pracujeme s ním a umožňujeme mu širší nabídku pomůcek.

Vzdělávání dětí probíhá takovým způsobem, kdy je stimulován rozvoj jejich potenciálu.

4.10. Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

V naší mateřské škole vzděláváme děti mladší 3 let věku, pokud to umožní kapacita. Čím dříve začne dítě fungovat v systému Montessori vzdělávání, tím lépe se rozvíjí jeho schopnost samostatné práce, zvídavost, přirozená touha po poznání a sebeúcta. Dvouleté dítě projevuje velkou touhu po poznání, experimentuje, objevuje. Zapojuje zejména smysly a poznává smysly. Montessori pedagogika je postavená a vychází z rozvoje smyslů v rámci praktického života a smyslové výchovy, což jsou oblasti, kde je nejvíce vhodného materiálu a pomůcek právě pro děti ve věku od dvou do tří let. V prostředí heterogenní třídy je umožněno dvouletému děti kontakt se staršími dětmi a tím se nejvíce učí nápodobou a prožitkem, také hrou.

Mladším dětem tří let nabízíme „připravené-podnětné prostředí", řadu pomůcek uzpůsobených tomuto věku s možností plné koncentrace na jednu činnost. Díky dostatečnému personálnímu obsazení poskytujeme dětem mladším tří let neustálou pozornost a možnost práce s učitelem/průvodcem. Montessori prostředí a přístup zohledňuje plně individuální potřeby dítěte, tedy i dětí ve věku od dvou do tří let. Je možnost střídání činností a dostatečné množství podnětů pro kratší koncentraci, která patří k této věkové kategorii. Respektující přístup našich učitelů/průvodců se uplatňuje při práci se všemi dětmi.

4.11 Podmínky vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem

Pro děti a rodiče s odlišným mateřským jazykem se snažíme vytvářet prostředí pro dobrou spolupráci s rodinou dítěte. Dětem s odlišným mateřským jazykem vycházíme vstříc a po začlenění do třídy mezi ostatní děti jim poskytujeme podporu při práci i v oblasti českého jazyka. Učitelé k těmto dětem přistupují individuálně, pomáhají jim překonat bariéru, kterou s sebou nese neznalost jazyka a prostředí.

4. 12 Vzdělávání v době mimořádných opatření

Distanční vzdělávání

Mateřská škola má povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem dětem, pro které je předškolní vzdělávání povinné, za předpokladu, že chybí většina dětí třídy, která je organizována výlučně pro tyto děti nebo chybí většina těchto dětí z celé mateřské školy. Tato výuka bude probíhat dle možností mateřské školy a zákonní zástupce dotčených dětí budou o konkrétním způsobu výuky informování prostřednictvím webových stránek a mailem. Podrobnosti distančního vzdělávání jsou uvedena ve školním řádu.

5. Organizace vzdělávání

Provoz naší mateřské školy je celodenní a to od 7:30 hodin do 17:00 hodin. Přijímány jsou děti od věku 2 let. Naše MŠ předškolní vzdělávání organizuje pro děti ve věku od 2,5 do zpravidla 6 let. Přijímací řízení probíhá v termínu daném aktuální vyhláškou MŠMT, přesný termín a podmínky jsou dostatečně předem zveřejněny na nástěnkách a internetových stránkách naší mateřské školy. S účinností od 1. 1. 2022 je předškolní vzdělávání od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky, povinné, a takové děti se mohou dostavit k zápisu i do naší MŠ. O přijímání dětí rozhoduje ředitelka MŠ.
V mateřské škole máme jednu třídu standardně věkově smíšenou.
Při nástupu dítěte je uplatňován individuální adaptační program. Rodiče se mohou spolu s dětmi účastnit všech akcí pořádaných mateřskou školou. Také nás mohou před nástupem do školy kdykoliv navštívit a přijít si pohrát, aby se dítě mohlo postupně seznámit s prostředím i ostatními dětmi a zaměstnanci. Adaptačnímu procesu věnujeme zvláštní pozornost a dostatek času, neboť je pro nás důležitá bezproblémová a citlivá adaptace dítěte.

5.1. Režim dne

7:30 – 9:45	Scházení dětí, hry a činnosti dle zájmu dětí, didakticky cílené činnosti ve skupinách i individuálně, jazykové chvilky, smyslové hry, práce s Montessori pomůckami, rozcvička – pohybové cvičení
8:30 – 9:30	Individuálně svačina , hygiena, průběžně
9:45 – 10:00	Elipsa a řízené činnosti, práce na tématech, pohybová aktivita
10:00 – 12:00	Pobyt venku, hygiena
12:00 – 12:45	Oběd, hygiena
12:45 – 15:00	Odpočinek, hygiena, práce s předškoláky, odpočinková/klidová činnost
14:30- 15:30	Svačina, hygiena
15:00 – 16:00	Odpolední zájmové činnosti, kroužky, pokračování v didakticky cílených činnostech
16:00-17:00	Pobyt venku, volné aktivity, tvoření, odchod dětí

5.2. Kroužky v mateřské škole

Pondělí:		Polytechnika / Angličtina 15:00-16:00
Úterý:		Hudba – pohyb 15: 00-16:00
Středa:	Venkovní elipsa/tělocvična	Tvoření / Jóga 15:00 - 16:00
Čtvrtek:		Vaření , pokusy 15:00 – 16:00

Pátek:	Keramika/Koníci 9:00 – 10:30	

5.3. Doplňkové činnosti

Jízda na konících, tělocvična, výlety, předškolní příprava

6. Charakteristika vzdělávacího programu

Vzdělávání v naší mateřské škole je uskutečňováno dle vlastního vzdělávacího programu:

„Respektovat a být respektován"

Základem pro tento program jsou principy pedagogiky Marie Montessori a Rámcově vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. Program vychází z naší snahy vytvořit mateřskou školu, ve které se budou všichni dobře cítit. Budovat vztahy mezi dětmi na bázi vzájemného respektu a tolerance. Podporovat samostatnost a sebeúctu.

6.1. Filosofie mateřské školy

Vycházíme z nám blízké pedagogiky Marie Montessori, která dospěla k závěru, že dítě se nejpřirozeněji a nejefektivněji vyvíjí skrze vlastní tvořivost, nikoli proto, že ho to dospělí učí.

„Slyším a zapomenu, vidím a zapamatuji si, udělám a pochopím".

- umožňujeme dětem prožít aktivní a šťastné dětství tím, že jim vytváříme přátelské prostředí bez zbytečného spěchu, nabízíme smysluplné činnosti, umožňujeme svobodnou volbu
- podporujeme vnitřní motivaci k radostnému objevování světa – radost ze vzdělávání
- vedeme k samostatnosti a odpovědnosti za své myšlení a jednání
- rozvíjíme schopnost spolupráce, respektu a citu pro pospolitost

6.2. Osobnost Marie Montessori

Maria Montessori (1870 - 1952) byla první ženou v Itálii, která studovala a studium úspěšně zakončila na lékařské fakultě v Římě. Stala se lékařkou a dokázala tehdejší společnosti, že ženy mohou být stejně schopné a úspěšné jako muži.
Tato významná žena byla velice vzdělaná. Vystudovala medicínu, filosofii, psychologii, pedagogiku, působila jako profesorka antropologie a biologie.
Na základě každodenního pozorování dětí a na základě praktických zkušeností z práce s nimi, vytvořila systém didaktického materiálu, prostřednictvím nějž se každé dítě může rozvíjet

samostatně, svým tempem. Dítě činnost vykonává podle své volby, na základě svých vnitřních potřeb.
Její metoda se začala používat ve Švýcarsku, Argentině, Anglii, Francii, Americe.
Své myšlenky šířila i v dalších zemích světa – v Indii, Pákistánu, Norsku, Švédsku.
Své teoretické znalosti i výsledky své práce shrnula v několika publikacích, které ji proslavily na celém světě.
Ve svých přednáškách kladla důraz na nejvýznamnější věc lidského bytí a tou je mír. M. Montessori chápala mír takto: *„Opravdový mír znamená vítězství spravedlnosti a lásky mezi lidmi: znamená lepší svět, ve kterém vládne harmonie.*" A právě proto vkládala velkou naději do malého dítěte: *„Jsme přesvědčeni, že dítě pro nás může udělat mnoho, více než my bychom mohli udělat pro něho.*"

„ Pomoz mi, abych to dokázal sám"

Tato prosba malého dítěte k Marii Montessori se stala základem jejího pedagogického myšlení. *„Vidím novou cestu, protože již nemůžeme vycházet jen z nás samotných, z naší kultury, nýbrž z dítěte*"(z přednášky M. Montessori v Miláně 1926).

Maria Montessori vycházela z pedagogického směru, tzv. pedocentrismu, kdy je dítě stavěno do středu pozornosti a cíle výchovy jsou podřizovány jeho osobnosti.
Maria Montessori zdůrazňovala respekt, respekt jeden k druhému, respektovat osobnost dítěte, jeho fáze vývoje jako senzitivní období, budovat jeho sebeúctu.

„ Respektovat a být respektován"

V dnešní době při jakémkoliv plánování činností v MŠ je nutné chápat a respektovat dítě jako osobnost, ze které musíme vycházet, jako střed našeho zájmu.
Jak často slýcháme prosbu dítěte „já sám"? Využijme této jeho spontaneity a aktivity, ke které potřebuje čas, naši lásku, trpělivost a klid. My jsme připraveni dítěti pomoci, ale pomocníkem bychom se měli stát teprve tehdy, až nás o to požádá.
I když z počátku dítě své předsevzetí napoprvé, napodruhé nezvládne, dejme mu důvěru a podpořme ho v tom, že se mu to určitě jednou povede. Když budeme trpěliví a klidní a dítěti se jeho úmysl podaří, dojde k jeho obrovské radosti a sebeuspokojení - **„já jsem to zvládnul sám"**.

6.3. Pedagogické zásady naší práce

- Vnímáme roli učitele jako pozorovatele, rádce a partnera. V Montessori škole je aktivní především dítě, učitel se stahuje do pozadí.
- Respektujeme a vážíme si každého dítěte, s jeho individuálními a osobními potřebami
- Respektujeme možnosti a schopnosti každého dítěte (tempo, časovou potřebu), senzitivní období, polarizaci osobnosti (související pojmy)

- Umožňujeme dítěti vědomosti a dovednosti získat prostřednictvím vlastní zkušenosti, využíváme názorných a praktických metod, používáme dostatek materiálů a pomůcek, volíme metody s přímou účastí dítěte.
- Vytváříme pro děti prostředí plné důvěry, pochopení, využíváme neformální autority učitelky, jsme důslední při dodržování pravidel a zásad bezpečnosti dítěte. Dáváme dítěti možnost, aby se v adekvátních situacích demokraticky rozhodovaly, podporujeme schopnost vyjádřit svůj názor, obhájit se
- Místo hodnotícího srovnávání dětí podporujeme respekt, spolupráci a radost
- Možností svobodné volby činnosti v rámci dohodnutých pravidel vedeme k zodpovědnosti.
  Dítě si volí - co, kde, kdy, s kým pracuje
  Učitel - předvádí pomůcku, pozoruje, reaguje na chování, koordinuje činnost dětí
  - dle pozorování připravuje prostředí pro další rozvoj dítěte
- Soustavně a cíleně se vzděláváme, rozvíjíme pedagogické dovednosti a komunikační schopnosti.
- Využíváme touhy dítěte po poznání a chuti se zúčastnit zajímavých činností, hledáme přitažlivé motivace.

6.4. Metody a formy vzdělávání

Metody:

- pedagogika Marie Montessori

Formy:

- práce s pomůckami Marie Montessori
- individuální, skupinové nebo kolektivní
- pohybové vyžití, společné oslavy a slavnosti, kulturní představení, vycházky, výlety, společné akce s rodiči

Prostředky:

montessori pomůcky, pohybové aktivity, praktické činnosti, tvořivá dramatika, divadlo, pozorování, experimentování, pokusy, práce s různými materiály, knihy

Související pojmy:

Připravené prostředí:

- speciální didaktický materiál, uložený dle určitého systému a přístupný vždy dítěti, otevřené police, přehledné a přizpůsobené dítěti
- Uložení a užívání pomůcek postupuje od jednoduchého ke složitějšímu, pomůcky jsou v jednom exempláři, mají daný účel a zabudovanou zpětnou vazbu.

- esteticky upravené, čisté a klidné prostředí školy
- **připravený učitel:** *„Musíme se učit a být ochotní se nechat vést, jestliže se chceme stát dobrými učiteli."* *M.Montessori*
    - pracuje na svém osobnostním i profesním růstu
    - je dítěti partnerem a pomocníkem
    - umí projevit lásku
    - je vstřícný, velmi trpělivý a klidný
    - pomáhá dítěti s výběrem činnosti, když se nudí nebo když není schopno se samostatně rozhodnout
    - pomáhá dětem, které o pomoc požádají
    - vede dítě k vlastní odpovědnosti
    - je pozorovatelem
    - upozaďuje sám sebe

Senzitivní fáze:

- dítě je v některých obdobích svého života zvláště vnímavé, pro věc zaujaté a připravené osvojit si určité schopnosti velmi jednoduše
- tato období trvají jen určitou dobu a pak se nenávratně zakončí, ať už jsou využita nebo ne
- člověk se už nikdy nic tak lehce nenaučí jako právě v těchto obdobích
- průběh senzitivní fáze:
    - pomalý začátek
    - vrchol (je snadno postřehnutelný)
    - pomalé odeznívání

Absorbující duch:

- dítě má schopnost vše , co ho obklopuje *„nasávat lehce jako houba vodu"*, na rozdíl od dospělých se toto vstřebávání děje volně a nevědomě

Polarita osobnosti:

- maximální soustředěnost na určitou práci
- dítě nemá být rušeno a má mít prostor pro dokončení své práce

Trojstupňová výuka:

1) pojmenování učitelem spojené s ukázkou (označení konkrétního předmětu)
2) fáze procvičování (dítě přiřazuje předmět, obrázek k pojmu – varianty cvičení)
3) aktivní ovládání - dítě samo pojmenovává (učitel dává otázky)

Izolace jedné vlastnosti

- zkoumaná vlastnost je zřetelná, snadno postižitelná (hmatové destičky –hladká x hrubá)
- v další fázi se vlastnost odstupňuje, kontrast se zmenšuje (hladká – drsnější – hrubá)

Elipsa:

- slouží ke cvičení psychické a fyzické rovnováhy, ticha, k vnitřnímu zklidnění, ke koncentraci pozornosti, trpělivosti
- slouží k vzájemné komunikaci – děti zde mohou vyjadřovat své zážitky, představit svůj výrobek, společně zde vytváříme pravidla soužití, hovoříme a diskutujeme na různá témata, děti zde mohou vyjádřit své názory

Práce s chybou

Chyba je vnímána jako přirozený mezikrok při řešení problémů, jeden ze zdrojů poznávání. Učitel dítě nehodnotí, ale vede k tomu, aby si mohlo samo chybu najít a zvolilo nový pokus. Napomáhá tomu didaktický materiál obsahující kontrolní prvky:

- mechanická kontrole
- opakování cvičení, které vede ke zdokonalování
- porovnání s předlohami

Práce s pochvalou

Montessori učitel se snaží v dětech podpořit pocit sebedůvěry a sebeuspokojení z vlastní činnosti. Hodnocení, kladné i záporné, brzdí dítě v jeho přirozeném vývoji a brání svobodné volbě. Svou podporu může učitel vyjádřit účastí na činnosti (je-li vyžádána) či oceněním nové dovednosti („Vidím, že jsi již zvládl zapnout si zip úplně sám.“)

Tyto metody jsou vhodné jak pro vzdělávání dětí od dvou do tří let věku, tak jsou uplatňovány podle individuálních možností pro zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných.

6.5. Záměry ŠVP

- Respektujeme pedagogický systém Marie Montessori
- Vytváříme pro děti příjemné a přátelské a připravené prostředí
- Vytváříme podmínky, aby se u nás cítilo dítě spokojeně a v bezpečí
- Vytváříme místo, kde se dítě učí kamarádství a přátelství
- Učíme děti přijímat se navzájem, spolupracovat, pomáhat si, žít společně
- Snažíme se vytvořit prostředí založené na vzájemné důvěře, úctě a spolupráce mezi všemi v mateřské škole
- Umožňujeme dětem prosazovat své zájmy a sama sebe s ohledem na druhé
- Pomáháme dětem najít své místo mezi ostatními a plně prožívat svět kolem sebe
- Vytváříme příležitosti k poznávání, přemýšlení a tvoření
- Uspokojujeme zájmy a potřeby dítěte vzhledem k jeho věku a individuálním zvláštnostem

- Nabízíme dětem dostatek volného pohybu
- Umožníme dětem uplatňovat své názory a připomínky

7. Vzdělávací obsah

Oblasti vzdělávání v MŠ Montessori

Všechny vzdělávací oblasti jsou rozpracovány v pomůckových knihách, které si vytváří učitel během absolvování akreditovaného kurzu Pedagogika Montessori pro práci s dětmi 3 - 9 let.

Kompetence osvojené v Montessori vzdělávacích oblastech se shodují s klíčovými kompetencemi RVP PV:

1. *Kompetence k učení* – Montessori materiál, nabídka zajímavých témat a smysluplných činností vedou děti k radostnému objevování světa kolem sebe. Dítě se chce aktivně účastnit dění, poznávat i učit druhé, je schopné odhadnout své síly a ocenit svou práci.

2. *Kompetence k řešení problémů* – vedením dítěte k samostatnosti, zodpovědnosti a vytrvalosti si dítě osvojuje návyky potřebné k řešení překážek ve vzdělávání i k řešení běžných životních situací. Dítě je schopné citlivě vnímat okolí, dodržovat společně utvořená pravidla, pomoci kamarádovi. Nebojí se zkoušet nové věci, používá logické postupy, osvojilo si matematické představy. Využíváme Montessori materiál, běžné situace v MŠ, dialog.

3. *Kompetence komunikativní* – dítě má možnost svobodného projevu v rámci pravidel při společné i individuální práci. V komunikaci s druhými dokáže vyjádřit své myšlenky, projevit pocity a nálady. Je schopné smysluplného dialogu, rozšiřuje si průběžně slovní zásobu, zvládá průpravná cvičení pro čtení a psaní. (Dialog při skupinové práci, denní komunikace mezi dětmi i dospělými – správný vzor učitele, cílená jazyková činnost, práce s pomůckami Montessori)

4. *Kompetence sociální a personální* – dítě je schopné se samostatně rozhodovat a je si vědomé důsledků svého jednání. Uvědomuje si potřeby své i ostatních, umí je vyjádřit i bránit. Zdravá sebedůvěra mu umožňuje být tolerantní k druhým, dokáže pomoci slabším. Napomáhají tomu cvičení ticha a komunitní kruh na *elipse*, správný vzor učitele, společné činnosti.

5. *Kompetence činnostní a občanské* – souhrn denních aktivit v naší MŠ učí dítě vnímat dění kolem sebe. Dítě je schopné pečovat o sebe i své okolí, dbá na své zdraví, není mu lhostejné prostředí, kde pobývá. Chápe a spoluvytváří pravidla příjemného soužití s ostatními. Je zodpovědné ve svém jednání, umí si zorganizovat svou činnost, dokončit ji i zhodnotit výsledek. Respektuje druhé.

Tyto kompetence dítě získává, propojuje a využívá v pěti vzdělávacích oblastech v RVP PV nazvaných:

1. Dítě a jeho tělo
2. Dítě a jeho psychika
3. Dítě a ten druhý
4. Dítě a společnost
5. Dítě a svět.

Vzdělávací nabídka v Montessori škole odpovídá obsahem těmto oblastem.
Vzdělávací cíle RVP PV prolínají všechny vzdělávací oblasti Montessori pedagogiky.

Praktický život **Cíl –** osvojení dovedností v daných oblastech	**Hlavní cíle:** koncentrace, koordinace pohybů, smysl pro pořádek, samostatnost
Vzdělávací obsah: - *péče o vlastní osobu a své tělo* (např.: rámy se zapínáním, zavazování tkaniček, mytí rukou, čištění bot, cvičení se lžičkami, přelévání vody) - *péče o okolí a společnost* (prostírání stolu, zametání, příprava svačiny, mytí pomůcek, péče o květiny, péče o zvíře, apod.) - *cvičení sociálních vztahů + zdvořilostní formy chování* – přijetí zodpovědnosti ve skupině (potřeba sociálního kontaktu – prosba, poděkování, zdravení, naslouchání, pomoc, slavnost a cvičení ticha) - *cvičení kontroly pohybu + cvičení ticha* (rovnovážná cvičení a chůze po čáře – elipse, rozvoj motoriky, koordinace ruka – oko, ztišení se)	**Vzdělávací oblasti:** Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika Dítě a ten druhý Dítě a společnost **Nepřímé cíle:** senzorická zkušenost, radost z činnosti, schopnost odhadu, pocit nezávislosti
Smyslová výchova **Cíl -** prohlubování smyslového vnímání	**Hlavní cíle:** podpora rozvoje intelektu na základě konkrétních představ, pomocí kontaktu s prostředním a podrobným zkoumáním tohoto prostředí
Vzdělávací obsah: Rozvíjení základních smyslů:	**Vzdělávací oblasti:** Dítě a svět Dítě a jeho tělo

Zrak *-poznávání dimenzí* Válečky s úchyty, Růžová věž, Hnědé schody, Červené tyče *-poznávání barev* Barevné destičky – základní, doplňkové, odstíny *-poznávání tvarů* Geometrická komoda **Hmat** *-vnímání povrchů* Hmatové desky, Hmatové destičky-páry, Krabice s látkami *-vnímání hmotnosti* Hmotnostní destičky *-vnímání teploty* Termické lahvičky, Termické destičky *-vnímání tlaku* Tlakové válečky **Sluch** Zvukové válečky, Zvonky **Čich** Čichové dózy **Chuť** Chuťové lahvičky **Prostorové vnímání** Geometrická tělesa, Stereognostické sáčky (tajemné sáčky) Pokročilý materiál: Konstruktivní trojúhelníky: - krabice ve tvaru trojúhelníku - velká krabice ve tvaru šestiúhelníku - malá krabice ve tvaru šestiúhelníku - obdélníková krabice s barevnými trojúhelníky **-** obdélníková krabice s modrými trojúhelníky Binomická krychle, Trinomická krychle, Barevné válečky bez úchytů Materiál pro přípravná cvičení ke kosmické výchově: Zoologická komoda, Botanická komoda	Dítě a jeho psychika Dítě a ten druhý **Nepřímé cíle:** rozvoj slovní zásoby, rozlišování a třídění předmětů, vnímání řádu
Jazyk **Cíl –** porozumění jazyku, schopnost kultivované komunikace	**Hlavní cíle:** rozšíření slovní zásoby s porozuměním, seznámení s písmeny a slovy, příprava na psaní a čtení

Vzdělávací obsah: - Pro rozvoj slovní zásoby dětí, kulturu mluveného projevu, správné artikulace, cvičení schopnosti vypravovat a popisovat využíváme různé jazykové hry a cvičení, které jsou běžně používány v mateřských školách. - Pomocí vhodného materiálu a aktivit rozvíjíme dovednosti předcházející čtení a psaní: - zrakové rozlišování - ovládání svalů a trénink jemné motoriky - koordinace ruka – oko - soustředění, pečlivost, vytrvalost - naslouchání - *Za nejdůležitější cvičení* v komunikaci považujeme kultivovat a rozvíjet praktickou každodenní komunikaci mezi dětmi navzájem, mezi dětmi a dospělými. Vzorem je také komunikace dospělých mezi sebou a směrem k dítěti. - *Pro nácvik čtení* používáme genetickou metodu. Děti se v mateřské škole seznamují s písmeny. Pracují s pomůckami a materiály, při kterých mohou vnímat rozdíly mezi písmeny více smysly, ke slovům přiřazují konkrétní předměty. Výuka jazyka slouží od počátku také k poznávání světa, proto jsou pro děti připraveny slova a texty se zajímavými tématy, které dětem dávají smysl. - *Pro začátek psaní* je nejlépe vystihnout „explozi psaní" – kdy dítě chce samo psát. Zdokonalování jemné motoriky ruky probíhá v mateřské škole při práci se specifickými materiály. - Materiály podporující rozvoj řeči a materiály k výuce čtení a psaní souvisí s materiálem ke kosmické výchově a navzájem se doplňují. *Montessori materiál:* Třísložkové karty, Hláskovací hra, Pohyblivá abeceda, Kovové tvary, Psaní do krupice, Písmenková komoda, Vějíře slov,…	**Vzdělávací oblasti:** Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika Dítě a ten druhý Dítě a svět Dítě a společnost **Nepřímé cíle:** orientace ve světě, samostatnost a sebeúcta, smysl pro humor

<table>
<tr><td><h2>Matematika</h2>
Cíl – probudit a podporovat matematického ducha dítěte</td><td>Hlavní cíle: Rozvoj logického a matematického myšlení</td></tr>
<tr><td>Vzdělávací obsah:

Matematický materiál pomáhá rozvíjet tyto aspekty:
- rozlišení sebe a ostatního
- vnímání délky, šířky a výšky
- vnímání dimenzí
- porovnávání velikostí a forem
- experimentování
- logické myšlení
- konkrétní představy o číslech
Děje se tak skrze smyslový prožitek dítěte, samostatné objevování a experimentování.
Úkolem tohoto materiálu je převádět nevědomou a nestrukturovanou informaci do strukturovaného systému.

Matematika se probíhá ve třech oblastech, které se vzájemně prolínají:

- Počítání do deseti – Červeno-modré tyče, Krabice s vřeténky, Smirkové číslice, Sudá-lichá, Korálkové schody, …
- Uvedení do desítkové soustavy – Úvodní podnos, Devítková hra, Sequinovy tabulky I+II, Stovková tabulka, Stovkový řetěz, …
- Početní operace – Hra na banku, Korálková krabice, Dělící tabulka, Násobící tabulka</td><td>Vzdělávací oblasti:
Dítě a jeho tělo
Dítě a jeho psychika
Dítě a ten druhý
Dítě a svět
Dítě a společnost

Nepřímé cíle:
schopnost rozpoznat řád a používat jej v životě</td></tr>
<tr><td><h2>Kosmická výchova</h2>
Cíl – chápat souvislosti mezi všemi věcmi a jevy, vytvářejícími jednotný celek</td><td>Hlavní cíl:
Vnitřní motivace dítěte ke zkoumání a poznávání světa.</td></tr>
<tr><td></td><td></td></tr>
</table>

Vzdělávací obsah:	**Vzdělávací oblasti:**
- Kosmická výchova v našem pojetí představuje integraci témat z biologie, zoologie, botaniky, zeměpisu, čas a historie, informace o vědě, technice a umění. Součástí jsou také dovednosti pohybové, hudební, pracovní a výtvarné, patří sem témata společenská. - Není důležité, aby se děti naučily vše, co existuje, ale mají mít tolik času, aby se mohly do jednotlivých oblastí ponořit. - Odpovídání na otázky dětí vychází z celku a vysvětluje se na základě jednotlivých částí, aby děti pochopily souvislosti. Integrace oblastí a témat zahrnutých v kosmické výchově pomáhá dítěti pochopit řád světa, vžít se a existovat v něm, najít své místo a naučit se zacházet se sebou i s okolím. **Tematické celky** Máme pět hlavních tematických celků, které se dále dělí na konkrétní projekty. Plánují se podle obsahu či zaměření od jednoho dne až na několik týdnů. Učitelka si může zvolit libovolný projekt podle potřeb a zájmů dětí, vzniklých situací ve třídě nebo svých záměrů. Na výběru témat se mohou podílet i děti. Na realizaci spolupracují obě učitelky ve třídě. Součástí jsou také aktivity zapojující rodiče, přednášky, exkurze či výlet. Před řízenými činnostmi pro všechny děti má přednost individuální přístup k dětem a nabídkové aktivity pro jednotlivce, pro menší či větší skupinku dětí. Konkrétní materiály obsahují hry, písničky, básně, výtvarné činnosti, obrazové soubory - vytvořené učitelkami k danému tématu, pracovní listy ke kopírování, skládanky, texty s informacemi, které k projektu patří a další nápady a náměty, jak obsah prakticky s dětmi realizovat. Tyto materiály jsou uloženy v elektronické podobě, nebo v papírovém boxu v kanceláři.	Dítě a jeho tělo Dítě a jeho psychika Dítě a ten druhý Dítě a společnost Dtě a svět

Rozdělení tematických celků: *Sluneční soustava* - Vesmír a planety *Planeta Země* - Historie vzniku - Fyzikální a chemické pokusy - Ekologie - Voda a pevnina, mapy *Příroda* - Neživá příroda –půda, voda, vzduch, minerály - Živá příroda -rostliny – části rostlin, funkce, růst - kvetoucí, nekvetoucí - plodiny, zemědělství -živočichové – části těla, funkce a růst - obratlovci, bezobratlí -potravní řetězec *Kontinenty* - Já – rodina – naše město – ČR – Evropa - Jednotlivé kontinenty *Člověk a jeho kořeny* - Vývoj člověka na Zemi - Lidské tělo - narození a vývoj - zdraví+prevence - sport - Rytmus roku a zvyky našich předků - Doprava - Oblečení a móda	

8. ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Téma:2023/24: Barevný svět

Téma: 2024/24: Objevujeme sebe a svět kolem nás

ZÁŘÍ

Adaptace - děti se seznamují s pravidly, chodem a provozem a hlavně se zaměřují na sebeobsluhu, samostatnost , stolování , hygienu a trénování denních návyků.

Naší hlavní snahou v tomto období bude vytvořit dětem příjemné a kamarádské prostředí, ve kterém se budou cítit dobře a bezpečně. Budeme se snažit děti zaujmout tak, aby pobyt v mateřské škole byl pro ně radostný, plný nových podnětů a zážitků

Samozřejmě není opomenuto roční období podzim, zejména při procházkách. Zajímáme se o přírodu a protože k ní máme velice blízko, nabízí se nám možnost přímého pozorování změn v podzimní přírodě. Budeme se zabývat barvami, tvary listů, plodů a darů přírody, sklizní ovoce a zeleniny, zvířaty a jejich ukládáním k zimnímu spánku.

Cíle a záměry:

- Seznámit děti s prostředím mateřské školy, naučit se v těchto prostorách pohybovat, znát svoji značku
- Seznamovat se s Montessori pomůckami
- Respektovat senzitivní období dětí
- Osvojovat si zásady našeho společného soužití, komunikace a spolu s dětmi vytvořit společná pravidla vzájemných vztahů, kterými se budeme řídit v každodenním vzájemném styku
- Vést děti ke vzájemné spolupráci, respektování jeden druhého, k samostatnému rozhodování a odpovědnosti, k ohleduplnosti, k vědomí, že každý tu má svoje práva i povinnosti
- Pěstovat hygienické návyky a dbát na jejich upevňování
- Seznámit děti s prostředím školní zahrady a seznámit s pravidly bezpečného chování na zahradě i na vycházce
- Sledovat změny v přírodě v období podzimu

Činnosti:

- Praktické seznámení s prostředím mateřské školy
- Aktivity podporující sbližování dětí a posilování kamarádských vztahů – pohybové hry, zpívání
- Hry se jmény dětí
- Elipsy – cvičení ticha , hry a činnosti, které navozují radostnou atmosféru ve třídě, vedou k ohleduplnosti ke druhému a respektování ostatních
- Práce s Montessori pomůckami – seznamování s pravidly
- Pohybové hry, zdravotní a relaxační cvičení
- Výtvarné a dramatické ztvárnění prožitků v mateřské škole, přírody na podzim – vhodně zvolené barvy, postavy - povolání
- Zpěv známých písní, nácvik nových, rytmické hry
- Praktické poznávání nejbližšího okolí, pravidla při chůzi ve skupině
- Pozorování přírody v období podzimu – všímat si změn

- Osvojit si jednoduché poznatky o přírodě a jejích proměnách
- Rozvíjet pracovní zručnosti s přírodním materiálem

Očekávané výstupy:

- Poznat nové kamarády a všechny dospělé, kteří o děti pečují, vnímat své místo ve třídě
- Respektování pravidel

ŘÍJEN + LISTOPAD:

Místo a město, kde žiji

Cíle a záměry:

- umět pojmenovat místa, kudy chodím, znát nejbližší okolí (škola, knihovna, řeka Berounka, náměstí,…)
- základní orientace v mapě (voda, les, město, hrad,…)
- upevnit pravidla bezpečnosti při pobytu venku, při vycházkách
- pečovat o okolí, všímat si nepořádku
- umět vyřídit vzkaz
- umět klást otázky, vést dialog
- upevnit pravidla bezpečnosti při pobytu venku, při vycházkách

Navrhované činnosti:

- druhy dopravních prostředků a způsoby dopravy ve městě
- seznámení s pravidly pro chodce (přechod, semafor..)
- kolo – seznámení s geometrickými tvary a tělesy
- jak se chovám v autobuse – pravidla slušného chování v dopravních prostředcích
- společná, postupná výroba mapy
- výroba města z krabic
- komentované vycházky do okolí s hádankami
- celodenní výlety
- individuální rozhovory o trávení volného času s rodinou
- hry s dopravní tématikou

- výroba dopravních značek
- návštěva pošty, hasičské zbrojnice, policie, obchodů, trhu

Očekávané výstupy:

- Bezpečně se pohybovat na ulici
- Znát základní pravidla v dopravě
- znát svoji adresu
- znát název školky

PROSINEC:

ADVENT, VÁNOCE, ZIMA - Toto období je plné kouzelné atmosféry. Maximálně využijeme kouzelnou atmosféru adventního času k posílení mezilidských vztahů, pro rozhovory na téma rodina, oživení tradic a lidových zvyků, poslech koled a tvoření dárečků. Nebude chybět ani pečení vánočního cukroví

Cíle a záměry:

- Na základě prožitků seznámit děti s vánočními tradicemi a zvyky
- Rozvíjet řečové a jazykové schopnosti, posilovat kultivovaný projev dětí
- Aktivně děti zapojit do výzdoby třídy
- Rozvinout manipulační dovednosti u dětí při výrobě přáníček, dárečků i při pečení cukroví
- Vnímat krásu zimní přírody
- Poznat vlastnosti sněhu a ledu všemi smysly – umět se adekvátně obléci
- Přirozenou cestou rozvíjet pohybové schopnosti a dovednosti dětí při hrách na sněhu, posilovat a otužovat tělesný rozvoj
- Vysvětlit si zásady bezpečného chování při pohybu na sněhu a ledu
- Vést děti k péči o své zdraví, uvědomění si vlastního těla
- Předškoláci se kromě stále probíhající předškolní přípravy, seznámí blíže s činnostmi, které je čekají u zápisu

Navrhované činnosti:

- Seznámení s vánočními tradicemi a zvyky
- Poslech vánočních příběhů s vánoční tematikou a jejich dramatizace (Cesta do Betléma)
- Výzdoba třídy, vánoční úklid hraček
- Pečení vánočního cukroví
- Říkadla a básničky s vánoční tématikou, koledy

- Vánoční setkání s rodiči
- Pokusy se sněhem, pozorování vloček lupou
- Hry na sněhu a se sněhem
- Hudební hrátky – hudebně a pohybově vyjádřit rozmary zimního počasí (zvonivý zvuk rampouchů, vánice …)
- Vyprávění příběhů podle obrázků

Očekávané výstupy:

- Společně radostně prožívat adventní čas
- Posílit citové vztahy ke svým nejbližší

LEDEN + ÚNOR:

Česká republika, Evropa - kontinent

Cíle a záměry:

- Osvojení nových praktických dovedností
- Zopakování pravidel pobytu ve školce
- Rozvoj schopnosti naslouchat, vést dialog
- Poznávání sebe sama, uvědomění si pocitů svých i druhých
- Upevnění pravidel chování ve vztahu k druhým
- Podpoření pocitu sounáležitosti s kolektivem

Navrhované činnosti:

- Práce s mapou
- Počasí - roční období
- Vypichování kontinentu Evropa
- Formy pevniny – mapa kontinenty
- Pokusy plave -neplave/
- Nové pomůcky praktického života
- Elipsa – vyprávění o naší zemi
- Elipsa – cvičení ticha a rovnováhy
- Vycházky – poznávání naší země, výstavy
- MASOPUST – kostýmy zvířátek žijících u nás v ČR

Očekávané výstupy:

- Seznámení se s naší zemí, pevninou , vodstvem

BŘEZEN A DUBEN

JARO - VELIKONOCE

Cíle a záměry:

- při pozorování jarní přírody rozvinout další poznatky a dovednosti v souvislosti s daným ročním obdobím
- všímat si nového života v přírodě
- posílit dětskou zvídavost, zájem dětí a radost z objevování
- seznamovat se světem rostlin, experimentovat s rostlinami
- vyhledávat v přírodě rostliny a živočichy a pojmenovávat je s použitím encyklopedií
- přenášet pohybové činnosti do přírody a tak přirozenou cestou rozvíjet pohybové schopnosti dětí
- zajímat se o vše živé, co se vyvíjí, roste a co je v pohybu
- seznámit děti s domácími a hospodářskými zvířaty a jejich mláďaty
- být citlivý k živé i neživé přírodě
- výtvarně zpracovat prožitky
- Seznamovat se časovými vztahy - sekunda, minuta, den, týden, měsíc, atd. – měření, určování času

Činnosti:

- pozorování přírody venku (růst trávy, vůně květin, život včel, motýlů …)
- pokusy – klíčení semen
- péče o školní zahradu, truhlíky s květinami
- prohlížení knih, obrázků a encyklopedií
- jarní výzdoba
- písně, básně a tanečky motivované jarem
- výtvarné vyjádření prožitků
- smyslové hry, didaktické hry, konstruktivní činnosti
- pohybové hry k tématu
- barvení a zdobení kraslic
- pletení pomlázek

Očekávané výstupy:

- umět pozorovat jarní přírodu a její změny
- radost z pobytu venku

KVĚTEN:

MÉ TĚLO, POHYB V PŘÍRODĚ

Cíle a záměry:

- Naučit se vnímat prostředí a svět kolem nás
- Pečovat o přírodu a své okolí
- Pečovat o své tělo a své zdraví
- Zdravý pohyb, pobyt venku
- Naučit se rozlišovat živou a neživou přírodu
- Budovat si vztah k přírodě

Navrhované činnosti:

- Rostliny, zvířátka – pozorování, pomůcky
- co žije a roste u vody
- co žije a roste v lese
- co žije a roste doma a na zahrádce
- mé tělo součást přírody
- vývoj člověka – časová osa
- svaly, pohybové ústrojí a orgány v těle
- zdravý pohyb
- cvičení, protahování

Očekávané výstupy:

- Naučit se respekt k okolnímu světu a sobě navzájem
- Rozpoznávat zvířata, rostliny
- Vnímat své tělo, jednotlivé jeho části, hygiena

ČERVEN:

V ZDRAVÉM TĚLE ZDRAVÝ DUCH

Cíle a záměry:

- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- vést děti k takovému chování, aby neohrožovaly své zdraví i zdraví a bezpečnost druhých
- většinu činností přenést ven
- upevnit kladný vztah k přírodě

Navrhované činnosti:

- didaktická hra „Zdravé x nezdravé"

- lokomoční pohybové činnosti (chůze, běh, skoky a poskoky, lezení), nelokomoční pohybové činnosti (změny poloh a pohybů těla na místě) a jiné činnosti (základní gymnastika, turistika, sezónní činnosti, míčové hry apod.)
- cvičení obratnosti a odvahy na průlezkách
- pohybové hry
- prodloužené vycházky do lesa
- sestavování obrázků z přírodnin
- opakování básní a písní
- celodenní výlet
- rozloučení s předškoláky

Očekávané výstupy:

- vyjadřovat své prožitky, pocity psychické i tělesné

9. EVALUACE

9.1. Autoevaluace

- Průběžné vyhodnocování vzdělávacích činností. Hodnocení práce komplexní a pravidelné.

  Metody autoevaluace: průběžné pozorování, vzájemné pozorování učitelů při práci, vyhodnocení v rámci týmových porad

9.2. Evaluace – komplexní vyhodnocování

- Hodnocení naplňování cílů ŠVP
- Hodnocení souladu ŠVP s RVP PV
- Hodnocení kvality podmínek vzdělávání
- Hodnocení způsobu zpracování a realizace obsahu vzdělávání
- Sledování a zaznamenávání vzdělávacích pokroků dětí
- Hodnocení práce pedagogů
- Hodnocení výsledků vzdělávání
- Hodnocení podmínek vzdělávání v kontextu RVP PV

Cíl: **Zkvalitnění vzdělávací činnosti**

Na základě výsledků z hodnocení dohází následně k úpravě a reorganizace práce pedagogů, ředitelky, personálu, metod a forem výuky, vzdělávacího obsahu, chodu MŠ, spolupráce s rodiči a ke zkvalitnění celého vzdělávacího procesu a přístupu k dětem.

Na úrovni školy:
Výroční zpráva, 1x ročně
Záznam: vytvořený dokument

Na úrovni třídy:
Pravidelné schůzky personálu podle potřeby, 1x měsíčně
Pedagogická porady minimálně 1x za 2 měsíce po výuce, zápisy z porad
Hospitace 2x ročně, provádí ředitelka, je pořízen záznam z hospitační činnosti
Sebereflexe učitelů: 2x ročně, všechny učitelé i personál
Rozhovory s ředitelkou školy 1x ročně

Sledování a hodnocení výsledků pokroků dětí:
Záznamy z pozorování při práci s pomůckami M.M, průběžně, všichni učitelé /průvodci
záznam je členěn: dítě dostalo ukázku, zvládlo práci s pomůckou, předvedlo ukázku jinému dítěti
Hodnotící arch/Zpráva o dítěti – zpráva od dítěti 3x ročně sledované aktivity a dovednosti
Úroveň očekávaných kompetencí na konci předškolního období, 1x ročně, všichni učitelé/průvodci, záznamový arch

9. 3. Plán evaluace

Na úrovni školy			
CO	**KDY**	**KDO**	**JAK**
Výroční zpráva	1x ročně	Ředitelka	Vytvoření dokumentu
Vlastní hodnocení školy	1x za 3 roky	Ředitelka	Vytvoření dokumentu

Na úrovni tříd			
CO	**KDY**	**KDO**	**JAK**
Pedagogické porady	Min. 1x za 2 měsíce nebo podle potřeby	Ředitelka	Zápis z pedagogických porad
Hospitace	2x ročně	Ředitelka	Záznam z hospitační činnosti
Sebereflexe učitelů	1x měsíčně	Učitel/ky	Záznamový arch

Sledování a hodnocení výsledků pokroků dětí			
CO	**KDY**	**KDO**	**JAK**
Pozorování při práci s pomůckami M. M.	Průběžně	Učitel/ky	Záznamové archy, tabulky a portfolia dětí
Pozorování dítěte	4x ročně	Učitel/ky	Záznamové archy
Úroveň očekávaných kompetencí na konci předškolního období	1x ročně	Učitel/ky	Záznamový arch

Spolupráce s rodiči			
CO	**KDY**	**KDO**	**JAK**
Rozhovory	Denně	Učitel/ky	Při předávání dětí apod.
Schůzky rodičů	1x ročně	Ředitelka	Zápis ze schůzky
Prezentace	Měsíčně (úterý dopo)	Ředitelka, učitel/ky	Dětské práce, portfolia
Besídky, oslavy	2x ročně	Ředitelka, učitel/ky	Foto, alba
Zpráva o dítěti	3x ročně	Ředitelka	Písemně –emailem
Konzultační odpoledne	Podle potřeby , na základě domluvy	Ředitelka, učitel/ky	záznam ve složce dítěte
Pravidelné informace o dění	Podle plánovaných akcí , min. 1x měsíčně	Ředitelka	Písemně – email, hromadná zpráva

Aktualizace srpen 2024
Projednala pedagogická rada dne 13.8.2024

Vypracovala: Mgr. Petra Illnerová, DiS. – ředitelka školy